

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an **40 coroane**. — Pe cinci luni **20 coroane**. — Pe trei luni **10 coroane**.
Ziarul spore Marția, Ioi și Sâmbăta

Corespondențe

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articolele nepublicate nu se însoțesc.

= Prețul inserțiunilor, după invocată =**Abonamentele și inserțiunile**

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

TELEGRAMA M. S. REGELUI

CĂTRĂ DL GENERAL MÂRDĂRESCU, COMANDANTUL TRUPELOR DIN TRANSILVANIA

Cu o vie și legitimă bucurie salut înaintarea bravilor mei ostași până la Tisa, purtând tricolorul român în tunurile de mult asuprute, ca un simbol de mărturie și ca o chezașă la ordinie.

Mulțumesc tuturor pentru avântul arătat, pentru pilda și disciplina ce au dat, și aştept cu nerăbdare momentul, când pot mulțumi prin viață grai drăguilor mei ostași. Ca semn exterior pentru modulabil cunoscut ai conduce operațiunile, îți confer ordinul **Mihai Viteazul** clasa 3-a.

FERDINAND.

Ordin general cătră trupele din Ardeal

Cu deosebită mândrie se comunică trupelor din Ardeal salutul adresat lor de Comandantul de capeteție, iubitor nostru Suveran, ca rezultat al strălucitului fapt de armă săvârșit de ele, prin ofensiva vijelioasă spre Tisa.

Multumirile M. S. Regelui trebuie să ne otelască și mai mult pentru chemările viitoare, iar spiritul de disciplină în rândurile noastre trebuie să rămână purușă neclinată, pentru a putea duce la bun sfârșit opera mărește, ce-am început, pentru feerică neamului și fala ţării.

Comandantul trupelor din Transilvania:
General Mârdărescu.

Sfîntul de stat major:
General Panaitescu.

Ardealul și 10 Mai

Întâia oară se prăznuiește în Ardeal ziua de **zece Mai**, care este aniversarea proclamării independenței statului român și a încoronării primului rege al României.

Consiliul Dirigent a luat toate măsurile necesare, ca prețințenții în școalile noastre să se întâlnească, în care se vor înfățișa începuturile de mărire ale tim-pului cel trăim acum. S'a dat ordin și prefecturilor să se îngrijească de sărbătoarea zilei de **10 Mai**, ca unul dintre momentele cele mai însemnante în istoria noastră națională.

Un început plin de nădejde

de Sanda Dr. I. Mateiu.

La 1 Sept. se va deschide în Cluj un Institut, cu scopul de a educa și instrui un număr cât mai mare de femei, care să-și consacre puterile de munca operaiei de înălțare a poporului nostru, care abîm acuma, va avea pările să lucreze și să impiedice să și sporă la amplierea gurilor lăsate de vitregia unui trecut de dureri.

Tărani nostri trăind în săracie și ignoranță nu să potă desvolta în mănușa, la care l-ar fi îndreptat să nădăiască insușirile sale mari de rasă. El a fost victimă imprejurilor neprineline. Cu un trup adesea ruinit înainte de vreme, din cauza alimentării rele și lipsiei de igienă, în care trăgește, deși într-o țară bogată ca o climă sănătoasă, el zace de multe ori într-o neagră și grozavă decădere trupescă și sufletească. Mortalitatea copiilor a luat proporții uriașe: Cifrele statisticilor ne umplu sufletul de milă și rușine.

Dar au sosit vremuri mari și pentru Tara noastră; viitorul ne va fi sănătate în mare parte de munca măiniilor noastre și de valoarea caracterului nostru moral. Vom avea viitorul, de care ne vom face, vrednicii și nu ne este ierat a ne înțelege în afară de curentul de patriotism și umanism, care a unit, într'un comun avânt de dorință de a munci, pe toți adevarătorii Români. Fiecare trebuie să cooperăm la zidirea clădirii Neamului Românesc, și înainte de a ne gândi la strângerea de fonduri pentru înființarea de spitale unde să se vindece boala, trebuie să ne dăm seama de importanța cea mare, ce ar avea-o săptâna cauzelor, care provoacă boala și degenerația. Să îmbunătățim starea igienică a locuințelor, să instruim mamele cum să se îngrijească pe ele și pe copiii lor, să dăm tot ajutorul posibil ca generațiile viitoare să fie formate din elemente sănătoase și viguroase și în felul acesta vom asigura un viitor cu mari posibilități de bine pentru Tara noastră.

Poporul nostru deasemenea trebuie să fie educat și luminat.

Forța morală și creațoare. Să formăm femei și bărbați, conștiienți de menirea lor, pentru cari cuvântul de datorie și sacru și sentimentul de onoare instinctiv, și societatea întreagă se va schimba. Să formăm femei și bărbați dormici de a umbra în calea luminioasă a Acluia, ce a zis că El e Calea și Adevarul...

Această dublă menire, de a reinălța trupește și sufletește poporul, va fi chie-marea **Surorilor de ocrotire**, pe care vrem să le formăm în institutul din Cluj, va domni o atmosferă creștină și a cărei loincă va fi: *iubirea de Dumnezeu, dorul de munca și jertfarea de sine pentru binele neamului.*

In consecință, ele vor primi instrucția medicală suficientă, ca să poată da direcție femeilor noastre în chestiuni de igienă și creșterea copiilor, măsurile de lupt în cazuri de epidemii, ba vor fi chiar apro-vizionate cu diferite medicamente, ce se pot eventual aplica, în lipsă medicalură. Ele vor primi o educație practică și păstrată de idealism în același timp, care să facă din ele îndrumătoarele sufletește devotate ale femeilor și copiilor, sincere propovăduitoare prin viață, caracterul și cuvințele lor ale adevarărilor curate, cele mai sigure colaboratoare ale preotilor și ale învățătorilor.

Asfel cum crea, cu ajutorul lui Dumnezeu, un factor necesar, energetic, voios și feminin, o mamă jubitoare, prietenă tuturor, alinătoarea celor ce suferă, o duioasă soră ocrotitoare.

Rog din suflet pe preoți să binevoiască să facă propagandă, în familiile lor și în satul ce păstrează, și să căstige fete, și femei pentru această cauză sănătății. Pentru orice informații sunt cu drag la dispoziția tuturor, în fiecare zi de 3-7 p. m. în localul **Resortului Ocoritorilor Sociale, Secția Surorilor de Ocrotire**, Sibiu, Str. Friedenfeld 16.

Situația Basarabiei

Ministrul fară portofoliu al Basarabiei, dl. I. Inuleț, a dat, la întrebările unui ziarist, următoare lămuriri privitoare la situația externă și internă a țării:

Din punct de vedere diplomatic che-stiunea care ne privește pe noi basarabeni mai direct, este pe deplin împrežină. Conferența pacii nu a ridicat nici o obiecție cu privire la realipirea Basarabiei de România.

Odată situația lămurită din punct, de vedere diplomatic, dificultățile care se ivesc acum, sub forma ostilităților de la frontieră, la apus și răsărit, sănt dintre acelea care atâtă nu numai de vojna și de putere noastră de jertfă.

Rămâne ca noi să desăvârşim plă-mădirea României Mari, a cărei integrare nu o mai contestă nici o putere legală, apărându-i granițele.

Roul principal revine acum dorobanțului român. Și cum își indeplinește el datoria, o puteti vedea în comunicatele care vin din Ardeal. Trei zile după ce i se îngăduise să treacă peste linia demarcațională, băndele ungurești erau pretutindeni sfârmată, ținuturile românești din susul Tisei complect curățite.

Rămâne acum frontul dela Nistru. Aici primejdia este *cu mult mai redusă*, decât cea de pe Tisa. La Nistru apărănu numai propriile noastre drepturi, dar interesele întregie Europe civilizată. Acolo nu sănătem singuri. Altătura de noi sta Franța și aliații noștri din Balcani. De altă parte, primejdia dela Nistru nu este mare. Bolșevicii ruși nu au aceleași motive de a se izbi cu orce prej de zidul de oțel al diviziilor noastre, pe care le-au avut ungurii. Bolșevismul unguresc acoperă resentimente-naționale ajunse la exasperare prin înlăturarea Ungariei din ținuturile pe care le-a exploatat 1000 de ani. Dar, pe rușii bolșevici, ce i-ar impinge la Nistru?

De altfel știri din Ucraina arată că pretutindeni mișcarea bolșevistă e în descreștere. În Ucraina cu o mână de oameni Petliura risipește armate întregi.

Cei care se tem de bolșevici, ca și aceia care îl doresc, pot să fie linistită. România stă tare sprințită pe dreptul său național și pe armata ei și nu va lăsa nici un deget din pământul său basarabeancă.

In politica internă:

Noi nu ne amestecăm în frâmantările partidelor politice din vechiul regat, și în schimb sănțem de părere, că nici partidele vechi de acolo să nu se amestecă aici. De la această linie de conduită noi nu ne depărțim un singur pas. Și, după căt știm, cei din vechiul regat la rândul lor au înțeles că ar face o mare gresală, dacă ar introduce luptele politice din regat la noi în Basarabia, ca și în orice provincie liberă.

Situația guvernului central actual este foarte solidă. Nu poate fi vorba de nici o schimbare.

În ce privește pe miniștrii basarabeni cu prietenii lor, directorii actuali și cu toți aceia care alcătuiesc ocăruierea basarabeană, poziția lor e că se poste de tare și nu au de gând să părăsească lupta lor în folosul democrației și jărișimii basarabene, ori că lucrul acesta ar fi dorit de uni «binevoitori» ai Basarabiei, și ori căcă intrigi ar face...

Administrația țării se face căt se poate de bine, și aceasta ar putea să o confirme chiar și adversari noștri, dacă ar fi de bună credință. Acei care răspândesc zvoni contrare, o fac din interes personale.

Neajunsurile ce se întâlnesc în țară, sănțintre aceleia care nu atârnă de noi. În prima linie este chestia aprovizionării. Suferim mare lipsă de alimente, de articole, de imbrăcăminte, de fabricate industriale. Pentru aceasta nu poate fi făcută răspundătoare nici o cărămuire. Nu trebuie să uităm, că tot astfel suferă astăzi întreaga omenire, afara poate de cei de care ne despărț Oceanele. Am fi prea pretențiosi, ca noi să ne comparăm, în privința aceasta, tocmai cu America.

O cărămuire noastră face tot ce-i sătă prin putință spre a ușura situația și cu ajutorul aliaților, socomit să ajungem cu bine până la noua recoltă care va ușura mult situația...

În epoca aceasta grea prin care trece neamul românesc, mai mult de căt critica

neobosită ce ni se face, ar folosi munca acestor elemente ale pătruirii pozitive intelectuale basarabene, care până acum stă deosebită pierzându-și forțele într-o luptă sterilită negativă.

Sunt mulți care de o parte critică, de altă parte tremură de frică, aşteptând să vadă dacă Rusia va veni sau nu.

Fiește, că nu asemenea elemente ne-curioase clădesc viață. În tot cazul, e timpul ca ele să priceapă, că aici e România, și noi vom ducă înainte munca noastră, pentru naționalizarea întregii vieți, tot asa cum am dus o până acum.

Nu cerem acelor străini care ne critică, să ne iubească, nu avem nevoie de iubirea lor.

Dar sănțem în drept să pretendem respect pentru ostașul român, care-i occotește, care asigurându-le o viață pașnică și ferindu-i de ororile bolșevismului rus, le lasă răgazul de a ponegi România Mare.

Le cerem să nu treacă măsura.

Lămuri

In legătură cu conclusul Preaveneratului Sinod arhiepiscopal din 15/28 Aprilie a. c. Nr. 15 prin care I. P. C. Să dă arhmandrit vicar arhiepiscopesc emer. Dr. Ilarion Pușcariu este poftit să și recupearcă postul, spre orientarea On. public, deoarece văd, că la adresa mea prin unele foi, chiar și străine, din parte a unor informatori anonimi se debitează calomii ordinar astfel, că dă deputat sinodal Dr. Lucian Borcia în sedința Sinodului din 19 Aprilie (2 Mai) s'a simțit indemnătat în formă de interpelare să ceară rectificarea cuvenită, sănț dator demnității mele personale și a poziției ce ocup în organismul bisericici, ca să dă publicitatea adresă prezentată în această afacere la 14/27 Aprilie a. c. Preaveneratului Sinod, care este următoarea:

Preavenerat Sinod arhiepcean!

La adresa I. P. C. Sale dări arhmandrit vicar arhiepiscopesc emer. Dr. Ilarion Pușcariu de a-l se susține beneficiile de vicar, pentru depințarea Venerabilului Sinod aflu de bune a da în această afacere următoarele deslușiri:

Eu despre cele indicate ca întărirea între I. P. C. Să și reposul arhiepiscop-mitropolit Vasile Mangra, nu am nici o cunoștință, pentru mînă fapt este, că decesul arhiepiscop-mitropolit la 16/29 lunie 1918 mă chemă la sine, fiind dejasă la dânsul I. P. C. Să și mă-a comunit, că din cauze sanitare și etaste înaintată, I. P. C. Să renunță la postul de vicar arhiepiscopesc, și înțenționă să mă numească pe de vicar arhiepiscopesc, dar că considerare la starile excepționale de grele în cari se află în institut seminariu, și că considerare la condițiile grele de traiu, deoarece pensiunea de care ar fi în drept să beneficieze I. P. C. Să este insuficientă, să îndeplinească și mai departe și postul de director, cu beneficiul legat de acest post, fară a reflecăta la beneficiul vicarial, la ceeace eu am reflectat, că mă conformată acestei indicări, cu rezerva, că să fiu dispinsă de sarcina instrucției ca profesor, și prin acțiună din 18 lunie (1 Iulie) 1918 Nr. 0064 Pres. am fost numit de vicar arhiepiscopesc, începându-mi imediat activitățile, cu aceasta rezervă.

Observ totodată, că dea sarcina instrucției ca profesor am fost dispensat prin decisul Preaveneratului Consistor din 20 August 1918 Nr. 8620 Bis.

Afi totodată de bine a constată, că și între imprejurările grele de care a avut parte biserică noastră, că din astăzi credinții ar trebui să ne preocupe, nu rancore personale, susținându-mi fără nici o alterare drepturile legale, pentru a nu provoca disensiuni și desbinări și mai pronunțate. În aceste stări excepționale, îmi impun rezervă, și precum de la aducerea acestui conciliu nu m'am mai ingrat în conduceră agenților Sinodului, nu mă îngerez nici în conduceră aliaților Consistorului, ceace afii de bine a aduce la cunoștința P. O. D. protopresbiteri, administratori protopresbiterali și Onor. preoții ca conducerătorii ofiților protopresbiterali și parohiale.

următoare volu face evident prin acte, cari toate se afă în arhiva Consistorului, dar le acord și în copii, cum mi-am făcut datorină în interesul bisericii Intre acestea împrejurări, fără a reflecta la vre-o recompenză.

Prin actul presidial din 5 Iulie 1915 Nr. 6720 Pres. aclos sub %. luat la cunoștință în sedința plenară a Consistorului din 6 Iulie 1915, însărcină de fericit în Domnul arh.-mitr. I. Metjanu al substitut pe I. P. C. Să, am substituit până la 1/14 Octombrie 1915 când s'au relințat din concediu.

Instalat arhiepiscopul mitropolit Vasile - Mangra, în ziua instalației i-am prezentat adresa acușă sub %, la care mi s'a dat decisul consistorial din sedința plenară din 18 Octombrie 1916 Nr. 9471 Plen. aclos sub %, pe baza căruia decis am îndeplinit substituția I. P. C. Sale până la 14 Iunie 1917, când făcând Preaveneratului Consistor anunțarea acușă sub %, m'am relințat la Sibiu.

Relințors la Sibiu, nu m'am mai ingrat nici inițial formă în conduceră aliaților Consistorului până când mi s'a dat acelaș decisul din 27 August (9 Septembrie) 1918 Nr. 6390 - aclos %, care după cum este evident din decisul acușă sub %. În sedință plenară a Consistorului din 21 Septembrie 1917 s'a luat la cunoștință.

In baza acestui decis am substituit pe arhiepiscop-mitropolit până la 18 lunie (1 Iulie) 1918, când prin acțiună cu același dat, notificat și P.aven. Consistor, și în sedință plenară din 10/23 August 1918 luat la cunoștință, am fost numit vicar arhiepiscopesc în temeiul dispoziției din § 118 al Statutului organic, cu reșerva indicată și acceptată de mine, cind destul de generos, ca în acestea împrejurări extrem de grele, pe lângă dotușarea de profesor și director seminariu să port sarcina conducerii aliaților bisericici în două posturi, cari ambele reclamă multă intensiv, și ambele sunt împreună cu grea răpundere personală.

Sibiu, 14/27 Aprilie 1919.

Incheiată sesiunea Preaveneratului Sibiu, totodată am aflat de necesar, ca conducerătorilor ofiților protopresbiteralor și parohiale în această afacere să le fac notificarea următoare:

Cătră Preaveneratul domni protopresbiteri, administratori protopresbiterali și Onorarii preoți și arhiepicezii ortodoxe române din Transilvania:

La adresa I. P. C. Sale dări arhmandrit vicar arhiepiscopesc emer. Dr. Ilarion Pușcariu, prezentată Preaveneratul Sinod arhiepcean, pentru a-l se sustine și ne mai departe beneficiile de vicar, Preaveneratul Sinod prin decisul din 15/28 Aprilie a. c. Nr. 15 și am suținut un drept de ingerință necompetent (Statutul organic § 90).

Numeirea mea de vicar, s'a făcut la *renunțarea* I. P. C. Sale, în conformitate cu dispozițiunile cuprinse în § 118 din Statutul organic, deci din punct de vedere al legalității este absolut neexcepțională, și funcționarea mea în această calitate nici că poate fi excepțională.

De competență Preaveneratul Sinod era, - după cum a și cerut I. P. C. Să - ca acordul făcut cu contract reciproc prin dispoziția presidială să fie ratificat, și deoarece acumularea acestor două posturi nu putea fi susținută pe timp mai îndelungat, era just, că să și se dea o soluție în formă ecuabilă, prin acordarea, pe lângă pensiune, a unui adus personal, dupăcum le-am comunicat și dori deputați sinodali Dr. Aurel Vlad și Dr. Lucian Borcia în 14/27 Aprilie, a. c. când m'au consultat și pe mine în această afacere.

Conclusul Preaveneratului Sinod deci nu poate avea valoare obligatoare, și dator sunt postiei mele, să o marchez și în această formă.

Cum însă mai puțin ca ori când, în acest timp de elevare sufleteștească pentru neamul român și biserică noastră, căci astăzi credinții ar trebui să ne preocupe, nu rancore personale, susținându-mi fără nici o alterare drepturile legale, pentru a nu provoca disensiuni și desbinări și mai pronunțate. În aceste stări excepționale, îmi impun rezervă, și precum de la aducerea acestui conciliu nu m'am mai ingrat în conduceră agenților Sinodului, nu mă îngerez nici în conduceră aliaților Consistorului, ceace afii de bine a aduce la cunoștința P. O. D. protopresbiteri, administratori protopresbiterali și Onor. preoții ca conducerătorii ofiților protopresbiterali și parohiale.

Sibiu, 20 Aprilie (2 Mai) 1919.

Observ, că întră căt mi se va impune de datorie, că să mai revin și în publicitate asupra acestei afaceri, am să o fac fără nici o rezervă.

Sibiu, 21 Aprilie (4 Mai) 1919.

Dr. Eusebiu R. Roșca
vicear arhiepiscopesc.

Sinodul Arhidiecezian

Raportul consistorului arhidiecezan cu senatul bisericesc:

Despre momentele mai însemnante din sfera de activitate a senatului bisericesc în anul 1918 și până la acest dat, prezență următorului raport:

Grijă de căpătenie a acestui senat a fost, ca credincioșii din partea sudestică a arhidiecezei rămași fără păstorii să nu suferă în trebuințe lor spirituale, pentru că din aceste părți lipseau peste 200 de preoți, dintre care unii au fost defunți, alții internați, iar alții refugiați dinaintea prigoniilor organelor stăpâneiri, caruia început o aprigă goană asupra bisericii noastre și a shajitorilor ei. De aceea unde s-a putut au fost numiți de administratori preoții din vecinătate, iar unde aceasta nu a fost posibil, încăfăt a fost cu putință și să trimis de administratori preoți din alte protopoiapate, — iar în lipsa de preoți disponibili au fost hirotoniți și instituiți de administratori parohiali în protopoiapati Brașovul I, în Brașovul 3, în Cuhalmul 1, în Al Făgărașul 1, în Al Hategul 1 și în Al Treișoarelor 1.

Din acești 6 au fost absolvenți de teologie, iar 4 învățători, cari pe lângă diploma învățătorescă au absolvat 8 clase gimnaziale și toti înainte de hirotonire s-au supus examenului de calificare, preoțească prescris în Statutul organic.

Toți acești administratori au fost instituiți la cererea insistență a sinoadelor parohiale din respectivele comune, și numai pe timpul părăsirii lor vor fi întocmi parohii din aceste parohii.

Astfel referitoare la aceste instituiri se alcătușă sub '.

Să îngrăjii Consistorul și de fiii bisericii aflatări pe direcțile fronturii și în direcțile spălate, ca să nu rămână fără măngâiere sufletească în momentele cele mai grele ale vieții lor.

Numărul preoților militarii a fost 46 și, prin mijlocirea lor, soldaților li s'a dat un număr considerabil de cărți de rugăciune precum și alte serieri de cuprinzătoare moral și foaia «Telegraful Român», ceeace este evident mai în special din raportul Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane.

Față de cel rămasă acasă, încă s'a îngrăjii Consistorul, indemnându-i a avea încredere în bunul Dumnezeu, care singur ne poate ocroti în aceste zile grele.

În toamna anului trecut deodată cu prăbușirea monarhiei Austro-Ungarie, temnițele s'a deschis și preoții, cari nevinovați au suferit luni, ba unii an de zile, său intors la vîtrele lor, unde au fost primiți de credincioși cu multă bucurie. Asemenea și au recuperat parohile cei internați și cei refugiați, dintre cari unii în timpul de bejenie ajunseră să-și ducă greul vieții prin părăsirea sate din Rusia, și astfel credincioșii și au recăpătat pe păstorii lor suflați.

După suferințe de vară, decretându-se la 18 Noemvrie 1918, în mare adunare națională dela Alba-Iulia unirea Ardealului, a Banatului și a tuturor românilor din fostul regat ungar cu România, formând un stat unitar, o Românie mare — biserică noastră a devenit liberă, ale cărei interese și scopuri sănt identice cu ale statului, și în depință înțelegere cu statul și chemată a promova bunăstarea și fericea credincioșilor ei.

Prin circulara alăturată sub 'a indemnătă filii bisericii noastre, ca cu insufleție și din aderătă lubrifică de patră de la nouă să devin ascultare glasului de chemare al Consiliului Dirigent de a se înrola sub drapel.

În aceste timpuri de prefarecare, pentru a da viață și un nou avânt amvoanelor bisericilor noastre, s'a trimis circulară alăturată sub 'a punându-se în vedere remunerării corăspunzătoare pentru predilecții succese, cari se vor tipări și distribui în întreaga arhidieceză, făcând-

du-se astfel începutul tipăririi unei biblioteci de propagandă religioasă.

Pentru a feri credincioșii bisericii noastre de curențile ce urdă spre distrugerea ordiniei sociale, cari au sguindat din temelele marelui Imperiu rusesc, iar în timpul mai recent să intins că o cangrenă periculoasă în Ungaria, s'a dat preoficial pe calea ofițerilor protopopești instrucținea alăturată sub '.

Unor concluzie ale Venerabilului Sinod din anii trecuți, precum și chestiunea aducerii în consonanță a matriculelor parohiale și a tablourilor statistică-bisericești cu cerințele timpurii, apoi vizualizarea comunelor bisericești prin bărbătă probătă etc. între Imprejurările date nu s'a putut satisface; speră însă, că încă în cursul acestui an va fi dată posibilitatea a se satisface.

Tot la acest loc amintim, că în zilele de 7—10 Martie în nignuța de organizare în cadrul statului național, preoțim din întreaga metropoliție a finit aci în Sibiu un congres munără, discutându-se chestiuni de deosebită însemnatate, precum problema educaționării clerului, problema propagandăi religioase, problema culturală, sistematizarea dotaționii preoținelor în raport cu situația și misiunea importantă a pr-oținelor din punct de vedere cultural și moral, etc.

Consistorul a fost reprezentat la acest congres prin asesori din senatul bisericesc.

Concluziile aduse vor contribui la ridicarea nivelului cicerului și înălțarea religiosității și moralității credincioșilor.

Premise acestea, la special raportăm următoarele:

1. Despre starea clerului și a populației în anul 1918, acuđem sub lit. A) Conspectul general statistic.

Statul preoțesc, conform acestui conspect, compus pe baza prospectelor speciale înfrânte la datele oficiale protopobrisbaterale, se prezintă astfel:

a) în centră:

Arhimandrit, vicar arhiepiscop. In retragere	1
Arhimandrit, vicar arh., director seminarial	1
Protopobrisbater, asesori consiliori	4
Protopobrisbater, asesori cons. onorar, director	
la școală Asoc.	
Protopobrisbater, profesor seminarial	1
Proteobișteri, profesori seminariali	4
Presbiteri, funcționari consiliori	2
Diaconi, oficiali consistoriali	2

b) în afara:

Protopobrisbater, totodată parohi	30
Protopobrisbater onorari, parohi	1
Parohi	879
Administratori parohiali	32
Presbiteri în alte funcții	3
Presbiteri pensionați	14
Presbiteri resignați	5
Capelați	37

In decursul anului 1918 au răposat 47 preoți, față cu anul 1917 cu 22 mai mulți.

II. Hirotonirile s'au săvârșit în anul 1918: 22, hirotonire 2.

III. Comunele bisericești 1293:

a) matre 049

b) filii 344

c) parohi 997

Nesosind nici la repetiție solicițările până la compunerea acestui raport din 10 protopobrisbater datele referitoare la fluctuația populațională, nu putem prezenta un tablou complet despre credincioșii noștri. Conspectul alăturat cuprinde numai datele din 24 protopobrisbaterite.

IV. Parohii vacante la finea anului 1918 au fost 72. Conspectul lor se acuđe sub lit. B)

V. Secțiunea teologică a seminarului «Andrian» în anul școlar 1917/18 a fost frecventată de 71 elevi, anume:

în cursul I	28 elevi.
în cursul II	16 "
în cursul III	27 "

total 71 elevi.

Dintre acestia cu examen de maturitate gimn. 31

comercială 5

8 cl. gimn. 6

7 cl. gimn. 20

6 cl. gimn. 9

total 71

Dintre absolvenții de cursurile teologice s'a supus examenului de calificare preoțească

22. Programa seminarului se alătură sub C)

VI. Într marginile bugetului s'au votat pe anul 1918 ajutoare:

a) din fondul Rudolfin preoților 4300—

b) din fondul bisericilor, comunităților bis. 6320—

Sub lit. D) se alătură consemnarea despre împărtășirea acestor ajutoare.

VII. Procese:

a) matrimoniile în decursul anului 1918 au

intrat și s'au finalizat 92:

b) disciplinare pentru diferite transgresiuni

si delicte în 1918 au fost 50, dintre cari s'au fina-

lit 40, iar 16 sunt în curgere.

Ca întregire a dotajionii parohiale de la stat (congru) s'au împărtășit elerului pastoral pe 1918:

în semestrul I 459.862/94 cor.

în semestrul II 481.632/70 26 "

total 941.632/94 cor.

Copelanii din arhidieceză au primit ajutorul statului 20.000 corone.

Sibiu, din ședința Consistorului arhidicezian, ca senat bisericesc, ținută la 2 Aprilie 1919.

Dr. Eusebiu R. Roșca m. p.,

vicar arhiepiscopesc.

Dr. Octavian Costea m. p.,

secretar consistorial.

Nr. 3376/1919 Ep.

Notă

Se aduce la cunoștință tuturor credincioșilor, învățătorilor și preoților cari au suferit pagube materiale în urma refugierii de la vîtrele lor în decursul răsboiului că — în sensulordonanței Consiliului Dirigent Român dto 6/19 Februarie 1919 Nr. 939/1919 — au să-și înaintează declarăriile de despăgubire comisilor locale instituite în scopul conscrierii pagubelor de răsboi — până la 11/24 Mai 1919, —

Cererile de despăgubire, înaintate altor foruri, nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința senatului episcopal ținută la 24 Aprilie 1919.

Consistorul arhidicezian.

Scrisoare de pe front

Ziarul *Vîitorul* primește dela un soldat de pe frontul de la Tisa câteva磨ște de hărții de propagandă bolșevistă. Scrisoarea însoțitoare a soldatului zice:

«Pe aici, prin bătrâganul unguresc, cădute și timpul mai frumos — plouă; dar și plouă ciudată de hărții în fel și fel de culori, ca acelea pe care vi le trimitem.

«Înțelegem noi ce e cu hărțile astea! Cu armele nu pot să ne înțăpi pieptii lui Arpad, că sănătatea de la tigri; dar fug de pieptii mai mare dragu. În schimb cred că ne vor zăpăci cu ploua de hărții. Stați, zurbagilor, întâi să ne adăpăm caii în apa Tisei, căci venimcale de departe; pe urmă, vom merge să căutăm și fabrica aia de hărții».

O tipăritură din aceste fabrici, îscălită: «Grupa socialiștilor români», este falșă și minciinoasă; căci de la socialistii români nu puteau veni nici o limbă română sătățită de pocăită, nimic îngârmărată de încalcită. Dar să-l lăsăm să vorbească:

«Laolaltă cu crai și nevoe să-i tipăm, musai de pe spinarea noastră, a săracimii și pe aceia, cari ni-i adus pe crai pe capetele noastre necăjișe și întunecate de raciul crășmarului»...

Capetele lor necăjișe și întunecate de raciul crășmarilor!

Gura păcătosului adevară grășete.

nostru ca o democrată convinsă și ca o mare patriotă... În momentul de față, calitatea de „patriot” este cel mai frumos titlu pe care o poate fi poartă de ori căruia cetățean al el...

La urmă, întrebările ce îl se pun, Regina ascultă, ridică apoi capul, ne privește și răspunde înșinuit, când serioasă cu o eleganță în demnitate; când surâzătoare, pătrând cu o amuzăcă astăzi gen de conborde — aceste întrebări — cînd așteptă și presupune, atâtceasă complecări, adăosuri, bătălii mici întreținute. Regina are acea admirabilă „frânchețe” britanică, care o determină să fie totdeauna în adevar, în plină umanitate.

Ea spune ceea ce găndește și simte, — și ceea ce El și curat și s’împrele El înlătușoare. Această frâncheță o determină să nu ocolească nici o chestiune, să nu înălțeze adesea verba, să fie Ea, cu personalitatea El înțresă, cu reflexionă și sentimentalitatea El proprie, nemeteșugite prin artificii.

Așa este ca scriitoare, așa este ca Regina, așa înțelege Ea viața: o continuă luptă pentru triumful dreptului, binele și frumosului!

La ora 8 zilei și părăsește palatul.

Teatrul Național

— Reprezentările în Sibiu —

Luni, în 5 Mai s’încalcă piesa *Trandafirii Roșii*, precedată de *Poemul Unirii*, amândouă scrise în versuri de Z. Bârsan.

Mărți, în 6 Mai, s’înreprăzentă în matină *Apus de soare*, iar seara *Răzvan și Vidra*, poema dramatică în 5 canticuri, de B. P. Hasdeu.

Succesul pieselor Trandafirii Roșii și Răzvan și Vidra este următorul:

Transfăntări roși, s’învenmuri, nu se găseau încă nicăieri în largul pământului.

Liana (O. Bârsan), copila unui împărat, visăză flori de săngie. Vraci, la poruncă împăratului (C. Nottara), pleacă să caute florile dorite, căci fără de ele, în puterea unui blâstern, Liana avea să moră.

La curte trăea un tînăr visător, poet, *Zefir* (Z. Bârsan, autorul piesei *Trandafirii Roșii*), care sporește curtenilor aducute fetei în fiecare dimineață un trandafir roșu. Dintă dragoste pentru Liana, în 77, de dimineață, își dă din viață, ca să scape viața fetel, și roșește cu săngelui lui cătă un trandafir alb din grădină.

Se intorc vracii, dar cu mâinile goale, căci pământul nu sănătățindă roșii.

Împăratul, bătrân și desfășădăjuit, nu mai poate porni să alunge pe dugumanul, care sărîse asupra lui.

Vizitatorul Zefir nu se arăta, de aici încolo, la palat, — asfel Liana trebuie să moară. Oastea împăratului este bătățită. Dar se întâmplă o minune: *Val Voevod* (Atanasescu), logodnicul Lianei, vine și povestesc, cum în clăpușă hotărătoare s’întărită vîțea cădere pe un cal nazdrăvân și a risipit dugumanul. Vîțeațul fusese Zefir.

Sosește acum și dânsul, aducând trandafirul roșu, care mănuște pe Liana dela moarte.

În Voievod, logodnicul, este cuprins de temere, când vede trecerea de care se bucură Zefir. Acest din urmă însă renunță la numele de biruitor, ca să facă plăcere Lianei, care jine la Val. Zefir și mulțumit să o înlocescă în ascuns și sălăzește viață prin mijlocirea trandafirului roșu. El este atât de zâmbitor, încât nu zâmbătă lăurea adâncă ce î-o poartă *Lăcrimioara* (M. Bârsan).

Grădinarul *Moț Amurg* (Petrescu) vrea să omoare pe Val, de dragul lui Zefir, care generos până în sfârșit, îl scăpa de necaz.

Moț Amurg însă n’are pace nici în acut din urmă, al treilea, și îl trimite omănenii să ucida pe Val. Nu reușește nici ei, căci neobosit intervine Zefir, și zâmbărătoase că stăruințele mosului. În ultima zi de ierfă, a 77-a, viața lui Zefir se sfărăște: și-a dat tot săngelile, ca să înrosescă trandafirul cel din urmă. Și Zefir se sfârșește, să-i dă tot săngelile, ca să înrosescă trandafirul cel din urmă.

Și Zefir se sfârșește, să-i dă tot săngelile, ca să înrosescă trandafirul cel din urmă.

Răzvan și Vidra, apărută în 1867, înfășură stărgătul veacului al 16-lea, cu luptele date

de boeri pentru ocuparea tronului moldovean. Mult sentiment patriotic și lăudare de popor respins din toată piesă, una dintre cele mai potrivite pentru zilele de astăzi.

Răzvan (Z. Bârsan), un tîgan căpitân de haiduci, mănat de ambigia neliniștită a *Vidrei* (O. Bârsan), a nepoatei marelei boar Mojoc, ajunge ofiter în armata polonă, pe urmă hanatan și domn în Moldova. Dar rivalii săi îl învingă, Răzvan moare în urmă urme primele în rasbol; — cronicări spun, că a fost tras în jepădă;

Piesele au fost bine primește de sibieni. Artiștii aplaudați și aclamați cu însoțirea răzăpăză. Așa și se spune din partea preținților cari au fost de față... Căci — durează — membrul reacției noastre n’au izbutit să primească pentru aceste două serii ale teatrului nici un bilet. Onerații cititori vor fi iertători, dacă nu li-am dat o dare de seamă cum am fi dorit.

Zece Mai în Sibiu

Programa serbării:

1. La ora 11 serviciu divin în catedrală.
2. La ora 11:45 revistă și defilarea trupelor și școalor în Piața Mare.
3. La ora 12:30 recepție la palatul Consiliului Dirigent.
4. La ora 17 festival la Teatrul comunal.
5. La ora 8:30 retragere cu torțe.

Toate prăvălările vor fi închise, iar orasul pavoațat.

Dupa amiază dela orele 16 până la 19, muzica Regimentului de Infanterie Sibiu va canta în Piața Hermann, iar muzica Regimentului 27 Infanterie în Piața Mare.

Luptele pentru desrobire

Comunicat oficial din 3 Mai 1919:
Frontul de Est: Schimb de focuri între ambele maluri ale Nistrului.

Frontul de Vest: Trupele noastre au ocupat după lupte îndurătoare localitatea Tisa-Füred, — Tisók-Szent-Miklós. Am trecut la vest de Tisa în regiunea Toksy.

La 2 Mai de la Csap, la gura Murășului, trupele noastre au înaintat peste tot până la Tisa, astfel că sănătem în lungul acestui râu pe tot frontul.

Trofee: 2 ofițeri, 40 soldați, 3 tunuri, 17 mitraliere, 610 arme, numeroz material și munitioni.

Pierderi: Morți: Căpitanul *Chirănescu*, Sub-Locot. *Popescu Nicolae* și 14 soldați. Răniți: 84 soldați.

Comunicat oficial din 4 Mai 1919:

Frontul de Est: Schimb de focuri între ambele maluri ale Nistrului.

Frontul de Vest: Înamicul a cerut armistițiu. Operațiunile noastre continuă. Să capturez un aeroplano în bună stare care face legătura între ruso și unguri. Pilotul și observatorul aveau asupra lor sume mari de bani și manifeste.

Comunicat oficial din 5 Mai 1919:

Pe ambele fronturi de Vest și Est schimb de focuri de armă și mitraliere.

Comunicat oficial din 6 Mai 1919:

Frontul de Est: Bande bolsevice au atacat posturile noastre de Nistru în sectorul Ataki Calarasofca. După o scurta luptă bolsevicii au fost puși pe goană.

Frontul de Vest: Înamicul a încercat în repetate rânduri să treacă la est de Tisa în sectorul Solnok. Să capturez în ziua de 28 Aprilie încă un aeroplano. Într-însul său găsi manifeste și scrisori pentru Budapesta și Viena.

Pierderi: Morți: 3 soldați; răniți: 3 ofițeri și 25 soldați.

Comunicat oficial din 7 Mai 1919:

Frontul de Est: Schimb de focuri.

Frontul de Vest: Înamicul a încercat în ziua de 6 Mai să treacă podul dela Solnok. A fost pris într-un baraj de artillerie și mitraliere și exterminat.

Marele Cartier General.

Stirile zilei

In urma sărbătorii naționale de veac Mai, numărulproxim al zilarul nostru apără Miercuri la ora obișnuită.

Zece Mai. Ziua de 10 Mai se serbăză Sâmbătă, la ora 8 deminește, în catedrala Sibiu, unde se va înțea serviciu divin, după care tinerimea seminariașă se va aduna în sala festivă a seminarului. Un discurs rostit de profesorul Dr. A. Crăciunescu va arăta însemnatatea zilei, iar cocalul va executa cântări naționale potrivite.

Școala și 10 Mai. Prin hotărâre Consiliului Dirigent, resortul cultelor din 3 Mai a. c. Nr. 4118 s’a dispus ca ziua de 10 Mai să se serbeze și în Transilvania după stilul nou.

Decretul filind zilei de 10 Mai de sărbătoare școlară, s’au îndrumat toate direcțiile școlare din rezervor să serbeze această zi potrivit importanței sale. Spore acela scop, prin discursuri și recitali, se arată elevilor însemnatatea ce oare 10 Mai pentru poporul și statul român, și totodată se cercetează cu dângii sf. biserică.

Regina în străinătate. Ziul *Dacia serie*: Credeam a fi bine informați anunțând că în cînd M. S. Regina va pleca din nou în străinătate. Grațiosă ambasadoare a revendicărilor românești înaintea arecogăpului lumii va vizita de data aceasta și Roma într’un indot scop: politic și dinastic.

Verba reginei Maria. La un prânz dat în onoarea reginei noastre la Paris, în prezența președintelui republicii s’au servit la desert fragi. Regina nu plăcut surprinsă. Dîl Poincaré observând lucru, suverana noastră îl lămuri:

— Fragil! E pentru întâia oară când le văd anul acesta.

— La noi, Doamna, — adăgă președintele,

— e credință că atunci când găsimu înțâia părăgă de fragi, dacă vă punem ceva în gănd, găndul se realizează cu siguranță.

Regina noastră, luând din fructele proaspete de bun augur, președintele întrebă:

— La ce vă găndiți Doamna?

— La *Bédat*, — fi răspunsul suveran. Di Poincaré, puțin cam sănjenit, surase.

Sarbare la statuia lui Mihai Viteazul. Victoriazile ostile române în Ardeal și înaintarea sa spre Budapesta au fost sărbătorite Dumineacă de cătrețenii capitalei în fața statuii lui Mihai Viteazul. Clădirile s’au impodobit cu drapeluri naționale și cu pavilioanele marilor nostri aliași. Bucureștenii și-au manifestat mulțumirea susținătorilor: la statuia marcuil voevod au salutat pe acela, care a pus cea dină peatără la temelia întregirii naumeului românesc.

Conferență. În sala festivă a Asociației se va înțea o serie de conferențe asupra viitoarelor opere de ocrotire socială, pe care le nevoie împrejurările noastre ale României mari. Prima conferență se înține *Duminică* 11 Mai a. c. ora 6 p. m. Vor vorbi: dna *Sanda* Dr. I. Matei și Dr. *Iulia Moldovan* despre *Un teren nou de activitate feminină*. Intrarea liberă. Toți doritorii de bine ai neamului nostru sunt cîlduroși rugați să ia parte.

Jurământ. Din izvor competent suntem autorizați a accentua încă odată faptul că Consiliul Dirigent insistă hotărât pentru a preținde dela totuși funcționarii publici jurământul de fidelity M. S. Regelui nostru. Prin urmare în punctul acesta nu mai încapem nici o discuție, fiindcă nu poate admitea că funcționarii, care sunt înzestrăti cu drept de dispunere, să rămână în funcție fără de a fi depus jurământul. (B. P.)

Liga naționalor. Sediul ligii naționalor s’ă stabilească să fie *Ceneava*. Secretar general al ligei este Sir James Enric Drummond.

Liga Culturală. Congresul Ligii Culturale se va înțea la 31 Mai a. c. în București.

Stiri din Bucuresti. Monitorul Oficial publică decretul și regulamentul înființător al caselor de credit al petrolierului. —

Algerile pentru corpurile legiuioare se amâna pentru 28 iunie. —

Ungurii din București au lansat apel ca să se înroleze în armata română. Său înrolat mai multe sute contra bolșevicilor. (B. P.)

Pentru Orfeliatul din Sibiu. Dl. advocat Dr. Lucian Borcea a donat pe seamă Orfeliatului nostru 100 coroane. I se aduc mulțumiri. Cassa arhidiecezand.

Contribuiri. Pentru ridicarea unui monument eroilor căzuți la Oraș au contribuit:

Dela serată artistică, patronată de dna Moșoiu 3597.—

Col. dñe P. Banciu 2040.—

" " C. Bucsan 1625.—

" " E. Prună 655.—

Consiliul Dirigent 256.—

Dna Dubles, Sibiu 10.—

Dna și dr. Macălar 100.—

De mai naante 5274.40

Total 13.565,40

Sibiu, 25 IV. 1919. *Vetaria Stroia*, casieră.

Informații. Curtea Marijala a Diviziei 2 a Vănilor, în sedințele de la 10 și 11 Aprilie a. c. a condamnat pe individii mai jos notați, pentru diferite crime, după cum urmează: Kulfie Viitor, din Sibiu, un închisoare pentru complicită; Stefan Michel din Sibiu: Șase luni închisoare, pentru complicită. Weiss Rezo din Hateg, 1000 Lei amendă, pentru că a distrus treicolorul românesc. Csegezy Ferenz din Hateg, 1500 Lei amendă, pentru că a distrus tricolorul românesc.

Crimo bolișevicilor. Despre omorârea fruntașului bihorean Dr. Ion Cloradăs dela Beiuș astăzi în Tribuna următoarele amânuie:

Într-o noapte din săptămâna trecută bolișevici au ridicat pe Dr. I. Cloradăs din asternut și-l au căzuți cu dângii. Multă vreme umbria felurile vestii despre soarta dânsului: până la întărarea armatei noastre însă nu stiam nimic sigur. Comandărua armatei ungurești o opriu cu aspiră măsură orice cercetare pe urmele celui dispărut. Acum cercetarea făcută a descopturi cadavrul druhil Cloradăs în fundul grădinile notarului Blaga, din Luncă. S'a făcut exhumarea și s'a aflat că sălbaticii bolișevici au chinuit pe regatul fruntaș în chipul cel mai oribil și mai barbar: i-au tăiat mâinile, i-au scoas ochii, i-au sfărămat capul și i-au străpuns cu bătătoare, și astfel i-au aruncat în gropă, împinsă cu nepotul său, Dr Bolcaci, care după semne a fost îngropat de viu. Vineri în săptămâna trecută au fost aduși la Beiuș și îngropăți amândoi cu mare jale. A fost de față tot Beiușul.

Deplângem cu lacrimi ferbinți tragicul martir al lui Ion Cloradăs și trimitem mult încreșterea sale soții, subiecte noastre poarte Viosor din Bihor, condoleanțele noastre adânc simțite.

Inștiințare. Invățătorii și Invățătoarele din județul Sibiu sunt poftiți să se întrebuințeze în 18 Mai a. c. în Sibiu, orele 11, în scola de stat, strada Urezeu, pentru a se constituji în secție județeană. D. Lăpădat, Inv. dir.

Cartofii. La casa consiliului comunul (magistrat) din Sibiu se mai găsesc de vânzare cartofi în orce cantitate.

Revista de drept. Au apărut primele două numere din *Revista de drept*, sub conducerea sefilor de resort Dr. Emil Hateganu și Dr. Aurel Lazar, cu colaborarea mai multor domeni. Redactor responsabil: Dr. Victor S. Andrei. Cuprind articole de: Dr. C. Crăciunescu, Dr. G. Popov, Dr. L. Borcea, Dr. V. Onisor, Dr. C. Măniu și alții. Abonamentele revistei, care apare lunar, este 24 lei pe an. Număr 250 lei. Redacția și administrația: Sibiu, strada Schweis 5.

Dată în judecată. Gazeta *Renașterea Română* din Sibiu a fost dată în judecată pentru a î se da posibilitatea să și dovedească afirmațiunile din articolul *„Fapte concrete”*, apărut în numărul său din 6 Mai 1919. (B. P.)

Contribuiri la fondul jertfilor Ilieș de dormație. Din trecut	K. 125.556,20
Colectă D neîn Maria Crișan, Sibiu	100.—
Societatea Transilvania București	4.000.—
Col. dñeles. E. Mejan și A. Cătun, Zărnești	2.807.—
dnei Ottília Ianovici și doamna Viosor Dan, Zărnești	288.—
dnei Elena Nistor și doamna Lenia Ianovici, Zărnești	431,40
dsoarelor Valeria Sporea și Cornelie Nistor	473,00
Adunare română, București	10.000.—
Col. dñuș Locu, col. Dr. G. Preda într-o oferă dela Comandamentul trupelor din Ardeal	1.056.—
DI Paul Klein, Cluj	2.000.—
DI Petre Ghica, București	200.—
Reuniunea femeilor române Brașov (din trecut K. 5.722,50)	850,70
Prin redacția ziarului Renasterea Română: Rg de Infanterie, Sibiu, K. 171,50	
DI Capitan Drimba	20.—
DI Alex. Petras	50.—
DI Aurel Pascu	100.—
DI Oliviu Pascu, inginer	100.—
DI Major Valer Lubu	300.—
	741,50
Total	148.504,40
Enea Hocman, casier.	

Total 148.504,40
Enea Hocman, casier.

Reprezentanța teatrală în Sibiu. Secția română a partidului social-democrat din Sibiu organizează pentru ziua de Dumineacă 11 Mai a. c. în sala *Únicum* o reprezentanță teatrală împreună cu dans. Intrarea: Loja 40 coroane; Loc L 10, Loc II 6. Loc de stat 4 coroane. Învingătorii de dans 3 cor. Venitul nel pentru scopuri culturale. Programa: *Cuvânt de deschidere*, și *Descrierea muncii*, piesă într-un act cu cântece și un tablou vivant. Începutul la ora 7^a/săra.

Notă îñi Kun. Comisarii extemelor della Budapesta, Bela Kun, a adresat guvernelor români și ce-ho-slovacă și noastră, prin care cere încetarea dusmanilor, recunoașând astă română, că și ce-ho-slovacilor *intregirea revendicării naționale*. — Recunoaștră, zice nota lui Kun, fără ocazia de rezervă, toate pretențiile teritoriale naționale, noi nu ne bazăm pe principiul *integrării* teritoriale a Ungariei.

Un manifest al aceluiaș Kun, dat cu puțin înainte, se îndrepăta către ce-ho-slovacă și română și îi-a spus: „Nimic încă disciplina, ridicăvă și îndrepăta armele voastre contra apăsătorilor voștri și nu făci călări frajajlor voștri soldați și lucători unguri.”

De-o parte Kun promite să recunoască toate cererile naționale, de altă parte încearcă să provoace revolte, ca să împiedice realizarea acestor cereri ale noastre. Cum se potrivește una cu alta?

Mersul trenurilor în Sibiu. Valabil din April:

1. Sibiu – București pleacă ora 5.44 p. m.
2. București – Sibiu sosete 11.00 a. m.
3. Sibiu – Copșamică pleacă 6.20 a. m.
4. Copșamică – Sibiu sosete 4.02 p. m.
5. Copșamică – Sibiu sosete 11.25 a. m.
6. Sibiu – Vințul de Jos pleacă 10.05 p. m.
7. Sibiu – Vințul de Jos pleacă 8.00 a. m.
8. Vințul de Jos – Sibiu sosete 7.30 p. m.
9. Sibiu – Cisnădie pleacă ora 5.23 a. m.
10. Cisnădie – Sibiu sosete 7.00 a. m.
11. Sibiu – Câneni pleacă 7.04 a. m.
12. Câneni – Sibiu sosete 10.30 a. m.
13. Sibiu – Sighișoara pleacă în fiecare Lună, Miercuri și Vineri 7.43 a. m.
14. Sighișoara – Sibiu sosete în fiecare Marți, Joi și Sâmbătă 7.00 p. m.

Din păcatele bolișevicilor. La Moscova funul de carne de *măfă* costă 10 ruble, carne de căne se găsește cu foarte mare greutate și e socotită ca mâncare de lux. Când ve-în cal pierde de istoriev și de boală pe ultimă, lumea răsătrind se repezde cu cufările să-și la fierare porția cuvenită. Unii se impărtăscă cu căne sănătățig de căi mort, iar cei mai slabii nu s'aleag cu nimic și sănătățile să se astupă pe ore-morătăciune, ca să înbătă se *dejura*. Din pricina brânel cu carne de morătăciuni, la Moscova morătă două ori mai de ocamen pe săptămână. Cădăvile nenorocitorilor sănătățile îngropate căte mai multe laolăsi unde se înămăpla; uneori chiar în mijlocul ușilor. Dacă va mai dura mult regimul

bolișevist, fericiții de sub conducerea sovietelor vor ajunge să se mănânce unii pe alții. Adică dacă Africa are atâtia antropofagi, ca ce să nu și săibă și Europa din secolul XX-lea antropofagi ei?

Sedințele Sinodului arhidicezean

(Urmare)

Incheindu-se desbaterea, se pune la vot singura desbatere a comisiunii organizațoare și se primește unanimitate enunciându-se următorul conluu:

Find renunțarea Domnului Dr. Ilarion Pușcariu condiționată, considerând mai departe, că această renunțare condiționată nu a fost emanată voinței libere, ci s'a facut sub presiunea mitropolitului impus; în urma raportului consistorial arhidicezean constată, că postul de vicarul arhiepiscopesc de judecătore nu este vacanță, agă Incăt Vasile Mangra nu a avut dreptul să denumească în persoana arhiepiscopului Dr. Eusebiu Roșca astă vicarul arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu să-și recupeze postul.

In urmăre acestora se examinează de deputați constătoarea din deputații Dr. Nicolae Bălan, Dr. Lucian Borcea și Nicolau Borza, care să aducă la cunoștință Vicarului Dr. Ilarion Pușcariu această hotărâre a sinodului și să-l invite la conduceră sinodului.

Până la relațoarea comisiunii sedința se suspendă. Redeschîndu-se sedința comisiună eximă prin raportul Nicolae Borzea comunică sinodului, că Preacuviosia Sa Domnul vicar arhiepiscop Dr. Ilarion Pușcariu a lăsat cu bucurie act de hotărârea sinodului în afacerea aceasta. Promite că va fi dată locul locului de președinte. În consecință, la sedințele sinodului însă din cauze sanitare nu poate lua parte — Sinodul la act despre aceste declarări ale Vicarului arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu.

Președintele sinodului Dr. Vasile Safu, care a fost ales ad hoc numai până la rezolvarea acestei crize, se depărtează dela presidium.

Deputatul Nicolae Ivan, propune a se alege de președinte al sinodului pentru întregă sesiunea devenită astăzi. Deputatul Teodor Herman după analogia, §. 118, din statutul organic și după concluzia sinodului din 1768 Nr. 120 propune a alege cel mai bătrân membru al consistoriului.

Incheindu-se desbaterea, Sinodul se pregătește de suveran, deci nu accepă vederea deputatului Teodor Herman, ci proclama cu unanimitate de președintele pentru sesiunea actuală pe deputatul Dr. Vasile Safu.

In urma acesteia deputatul Dr. Vasile Safu ocupă din nou scaunul presidial, mulțimind pentru incadrarea pusă în persoana sa.

Urmează la ordinea zilei comisiunis verificătoare. Raportorul aceliei deputații Dr. Ioan Margită referăză asupra actului consistorial din 26 Mai 1918 Nr. 4035 prin care deputatul ales în cercul preoțesc Deva, Nicolau Ivan, renunță la acel mandat. — Raportul se înăuntră la cunoștință.

Tot acea comisiune prin același raport referăză asupra actului consistorial din 15 April 1919 Nr. 3100 prin care s'au înaintat acelie despre alegera unui deputat din cerc în cercul Deva pe restul acestui perioadă. Ales a fost parohul Ioan Romosan.

Find alegera în regulă, neatatăcă prim protest, la propunerea comisiunis, — Alegera deputatului Ioan Romosan se verifică.

Acele electorale din cercul mirean Brasov fiind în regulă, credenționalul present și alegeră ne-dificultată.

Conform propunerii comisiunis verificătoare, — Alegera deputatului mirean din cercul brasov Pețur Munteanu se verifică.

Acele electorale din cercul preoțesc Geoagiu fiind în ordine, nedificultate, credenționalul present, la propunerea comisiunis, — Alegera deputatului Dr. Ioan Dobre se verifică.

Acele electorale din cercul mirenes Făgăraș fiind în ordine, nedificultate, credenționalul

presentat, — Alegerea deputatului Dr. Octavian Vas se verifică.

In contra alegierii de deputati mireni în cercul Iulia a intrat protest sub curvențial, că unele alegeri nu s-au făcut cu observarea normalor din vigoare. Cercelarea dispusă nu a putut constata abuzuri, cari se poată îndrepta și neverifică.

La propunerea comisiunii verificatoare, — Alegerea deputatilor mireni din cercul Iulia Dr. Petru Groza, și Dr. Stefan Rozvan se verifică.

Acelea electorale din cercul mirenesc Alba-Iulia fiind în ordine, nedificultate, credențională prezentată, la propunerea comisiunii — Alegerea deputatului Dr. Ioan Pop se verifică.

In contra actualului electoral din cercul preoțesc Zarand a intrat protest sub curvențial, că nu s-a observat regulamentul, nu s-a ordonat la cerere votare secretă.

Constatându-se că propunerea pentru votarea secretă nu fost sprijinită de atâtă alegători căi cere regulamentul, ear alegerea este în ordine, nedificultate din oficiu, și credențională prezentată, — Alegerea pop. Damian se verifică.

Alegerea deputatului mirean din cercul Bran, fiind în ordine, nedificultate, credențională prezentată, — Alegerea deputatului Dr. Aurel Stoianu se verifică.

La ordinea zilei urmăză comisiaunea organizatoare. Raportorul același deputat Dr. Valeriu Moldovanu referăza asupra raportului general al consistoriului arhieiceză plenar, care raportează fiind tipărit și împărțit între deputați, — Se ia la cunoștință, se primește ca basă la desbatere specială și se alătură la protocol.

In desbatere specială alineatul:

1. Despre terminarea răsboiului mondial și prăbușirea monarhiei Austro-Ungare cu stăpânilor ei dușmanioase biserici noastre,

2. Despre reprezentarea bisericii noastre la membrul adunare națională din Alba-Iulia,

3. Despre intrarea în Sibiu a armatei române sub conducerea distinsului general Tr. Moșoiu,

4. Despre trecerea prin Sibiu a generalului francez Berthelot și prezentarea omagilor bisericii noastre, prin o numeroasă depuștere din cîr și mihi în frunte cu vicariatul în față acestui mare prieten al cauzelor române, la proponerea comisiunii, — Se ia la cunoștință.

Alineatul 5—7, despre înalță vizită a Ateliei Sale regale principalei noastre de coroană Carol, și despre primirea solemnă, ce i s-a făcut și din partea bisericii noastre în frunte cu Președintul episcop Dr. Miron Cristea, — Se ia la cunoștință.

Alineatul ultim și antepenultim despre treacerea bisericii noastre sub stăpâna gloriozului rege al României întregite, M. S. Ferdinand și eliberarea de sub cătușe stăpânirei ungurești, la propunerea comisiunii, — Se ia la cunoștință cu adausul, că sinodul arhieiceză își ține de datorie a să expriime bucurie și recunoșință sale față de prona divină, și față de gloriosul nostru rege și a viaței sale, armate, din voiaj și prin jertfele căreia ne am învrednicit de zilele acestei măreții, care pentru biserică noastră drept măritoare însemnă putința unei libere și prielnice desvoltări, ca biserică națională și de stat, și înțălătură pentru totdeauna a pedeclor, ce i s-au pus în cale acestei desvoltări din partea unei stăpâni maștere și dușmanioase.

In cîntări se propune raportul special, și anume: alinea 2. despre venirea în vacanță a scaunului arhiepiscopal și măsurile luate pentru conducerea afacerilor bisericii;

alinea 3. reintorcărea din prigiebie a fizicului consistorial Ioan de Preda, a profesorului seminarial Ioan Otoju, a fostului revizor școlar Dr. Onisifor Ghibu, și a fostului referent extraordinar Dr. Ioan Mateiu, — Se ia la cunoștință.

Alinea 4. despre devenirea în vacanță a 2 mandatelor de deputați la sinodul arhieiceză prin renunțarea deputatului Dr. Nicolae Regimanu, și prin trecerea la cele vecinice a deputatului Dr. Emil Dan, — Se ia la cunoștință cu adausul, că față de moartea deputatului Dr. Emil Dan sinodul și exprimă regretete prin ridicare.

Raportul despre măsurile luate pentru a se face alegeri nouă, atât în cazurile aceste, că și în cazurile Zarand, Deva și Făgăraș, în urma renunțării deputaților de până acumă, Se ia la cunoștință că asupra rezultatelor acestor alegeri se va pronunța sinodul cu prilejul prezentării rapoartelor speciale.

Partea din raport despre demersurile făcute pentru înființarea unei episcopii în Cluj, — Se ia la cunoștință, având sinodul să se pronunță în merit în cadrul deciziei asupra raportului special prezentat sub Nr. 2387.

Raportul despre fundația unei de peste un milion cor. a fericitelui Alexandru Lebu, — Se ia la cunoștință, ear făță de Marele Mecenat sinodul își exprimă adâncă sa recunoștință prin ridicare.

Alinea 8 despre reposarea protopresbiterului Pavel Roșca din tracăt Ungurășul, — Se ia la cunoștință, exprimându-și sinodul condonările prin ridicare.

La alineja 9, despre înregresarea protopresbiterului Hunedoara și despre punerea la cală a alegătorilor în tracăte vacante Căpâeni, Cojocna și Iulia, comisiaunea propune a se lăsa la cunoștință.

La propunerea comisiunii deputatul Dr. Georgiu Dubles face adausul, că și ce privește alegătorii în tracăte vacante Căpâeni, Cojocna și Iulia, comisiaunea propune a se lăsa la cunoștință.

Tot aici deputatul Dr. Nicolae Bălan propune, că consistorul să fie înadmată ca să se finalizeze că mai curând sfârcă alegerea de protopresbiter în toate tracătele vacante.

Prinindu-se astăzi propunerea comisiunii, că și adausul deputatului Dimitrie Comşa se ia următorul concurs:

— Raportul despre protopresbiterale vacante se ia la cunoștință, îndrumându-se consistorul să reclame actele dela consistorul mitropolit, și în proxima sădintă plenară se finalizeze alegerea din tracăt Hunedoara, având a căuta că cu posibilitatea grăbină să se întregescă în regulă toate tracătele vacante.

Raportul despre sinodalele protopresbiterale, — Se ia la cunoștință.

Alineatul antepenultim despre reprezentanța făcută cu Consiliul Dirigent de a da prețime și dobitoane interiomă pe calea legei, de 300—400 și protopresbiterilor 400 lei lunari, și cel ultim despre închirierea din partea Consiliului Dirigent a unui ajutor extraordinar de 600 lei pe lunile Noemvrie și Decembrie 1918, pe seama prețimiei noastre, la propunerea comisiunii, — Se ia la cunoștință.

În fine liniile că mandatul membrilor consistorial în semnul școlar și episcopal a expirat cu finea anului 1917. — Sinodul va purcede la alegerea în decursul acelei sesiuni și nodale.

Comisiaunea organizatoare prin referentul Nicolae Ivan, raportează asupra actului consistorial din 21 Aprilie 1918. Nr. 5005, în afacerea gimnazialului din Brad.

La propunerea comisiunii se ia următorul concurs: — După ce dela data acestui raport până acumă cehiașă zidrelor gimnaziului a intrat în un nou studiu prin peretărcile ce se urmează cu Consiliul Dirigent în afacerea acesta, și după ce din suma disponibilă de 135.000 cor., ce mai aveam este imposibilă a termina acum zidirea, sinodul Invitat consistorul să continue și finalizeze peretărcile cu Consiliul Dirigent atât cu privire la terminarea zidrelor că și cu privire la completarea gimnaziului de 8 clase și a ajutorului de stat pentru salarizarea profesorilor.

In afacerea cu remasul după fericitalui mitropolit Ioan Mețianu, în cîteva rapoarte consistorial din 21 Aprilie 1918, Nr. 4372, conform propunerii comisiunii se ia concursul; — Raportul se ia ca aprobată la cunoștință, și după ce dela data acestui raport în plăti decesei Aradului competenția de 50.000 cor., ear contra preșteriei taxei de creditate s'a făcut recurs, consistorul se invită, ca limpezdină starea activă a fundației, să prezinte la sinodul proxim și literile fondaționale.

In cheia cu ridicarea sumelor de asigurare asupra viaței fericitelui mitropolit prin hîi să, evaluate la 60.000 cor., consistorul să facă demersurile puse în vedere în raportul citat.

La raportul consistorial din 20 Martie 1918, Nr. 3081, în afacerea cu averea rămasă după fericital propop al Mercurie Ioan Droc, din Administrația consistorului arhieiceză în sumă de 92.000 coroane, conform propunerii comisiunii, — Raportul se ia la cunoștință, și consistorul se invită, ca în sensul testamentului să dea întreg venitul, văduvei Agapia Droc, până vî se va înviaj, ear după trecerea ei din viață să se inventarizeze și această avere ce va rămâne în favorul fundației.

Actual consistorial din 13/26 Ianuarie 1918, Nr. 60 prin care se prezentează spre aprobare literile fundaționale ale fundației Mihai Cîrcea din Abrud, la proprietarea comisiunii, — Se ia la cunoștință cu aprobare, literile fundaționale se stabilesc în textul statutului de consistor, care se alătură la protocol.

La raportul consistorial din 21 Aprilie 1918, Nr. 8057, în afacere fundației instaurării arhieicezel evaluați cu 52.837 cor. și 85 fil., cum și lipsa unor obiecte care sunt să se restituie din averea rămasă a fericitelui mitropolit Ioan Mețianu comisie face următoare propunere: — Sinodul îi ca să aprobare la cunoștință raportul Nr. 8037 epilopesc al consistorului, și îl invită să întregescă inventarul cu realitățile date în folosință arhiepiscopului, ear obiectele devenite îșăr valoare să le scoată din inventar.

La propunerea comisiunii deputatul Dimitrie Comşa face adausul, ca o parte din obiectele de valoare remasă de Marele Saguna, să se separe și să se păstreze în un muzeu bisericesc.

Prinindu-se astăzi propunerea comisiunii că și adausul deputatului Dimitrie Comşa se ia concluzul următor: — Sinodul îi ca să aprobare la cunoștință raportul Nr. 8037, Epil. și invită consistorul să întregescă inventarul cu realitățile date și folosișta arhiepiscopului, ear obiectele devenite îșăr valoare rămasă de Marele Saguna, și să le păstreze.

La raportul consistorial din 31 Martie 1918 Nr. 2985, în afacere cu fundația Ioan Papp, fost protonotar în Oradea mare, dată în administrarea consistorului arhieiceză pînd la înființarea episcopiei din Oradea-mare, resp. pînd peste 30 de ani, la propunerea comisiunii, Sinodul îi act despre prelucrarea acestui fundațional și invită pe consistor, ca în sensul testamentului să pregătească literile fundaționale, și încearcă în acest sens să cubice concurs pentru 2 stipendi de căte 600.000 lei pentru studenți universitari, dând preferință celor înruditi cu fundatorile și celor, din județul Biharia. Cu execuția testamentului să se facă socioteca.

Fiind timpul înaintat, și anunțându-se să devină proximă pe măne la orele 11 a.m. sădina se încheie la orele 7 seara.

*Matei Voileanu,
notar.*

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului, Plaja Hermann, Directoră: D-na M. Scholtess. Sâmbătă și Duminecă: *Ghetele rupte*, piesă în 4 acte.

Luni și Marți: *Pentru o femeie*, dramă în 3 acte.

Incepul la ora: 7 și 9 seara.

Cinematograful Apollo, Strada Schevitz, Directoră: D-na Emily Toth. Sâmbătă și Duminecă: *Pumnul sorții*, piesă în 4 acte, cu Alvin Neuss.

Luni și Marți: *Povestea iubirii*, piesă în 4 acte, cu Hella Moia.

Incepul la ora: 7 și 9 seara.

Publicațiuni

Biserica gr.-or. română din Alțina vinde prin licitație publică materialul din casa aflată pe moșia din Andrești în 11 Mai str. n. la 12 ore din zi la fața locului. Material circa 80.000 cărămidă, 8000 țigle, 10 stînjini peatră, turnuri, grinzi, caferi, lași și tot ce se ține de o casă.

Prețul strigării e 12.000 cor. Alțina, în 23 Aprilie 1919.

*Ioan Petrișor
paroh.*

(119) 1-1

Primpreitorul de piașă din Nocrich.

Nr. 293/1919.

(109) 3-3

Concurs

Pentru ocuparea postului vacant de **căosier** în **Husman** deschid prin aceasta concurs. Doritori au să-mi înainteze acți până la 15 Mai a. c. rugările lor, instruite după §. 1 al statutului coșirilor comitatense din 1919.

Competențele sănt cele fixate în statutul comitatense.

Nocrich, la 14 April 1919.

Mihăi, pretor.

Pensiune

Oficer din Regat cu pretenții modeste cauță pensiune la o familie onorabilă. Adresa Subloc. Cociocianu, de la Comendură Pileff, Sibiu.

(117) 2-2

Localurile ofiților stăpânilor în Sibiu se găsesc în următoarele străzi:

Prezidentul Consiliului dirigent: Strada Schevis 6, et. II.

Resorțul de alimentație și comunicație Strada Schevis 3 z, et. II.

Resorțul cultelor și instrucțiunii publice: Strada Poplăci 7 et. I.

Resorțul agriculturii: Strada Fabini, pavilionul otinerei în scaloa de cădeți, parter.

Resorțul de finanțe: Școala cadeților, et. I.

Resorțul de justiție: Strada Schevis 3-z, et. II.

Res. de codificare: Strada Schevis 3-a, et. I.

Res. de organizare: Strada Berg 9.

Res. ocrotită socială: Strada Friedenfels 16, et. I.

Res. de industrie: Școala cadeților.

Secretarul de interne: Strada Ciznădiei 4, et. II.

Şeful serviciului de informație: Str. Ciznădiei 4, et. II.

Secretarul pentru comunicări: Str. Schevis 3-a, et. II.

Secretarul p. agricultură, p. finanțe: Școala cadeților, et. II.

Ser. p. ocrot. socială: Strada Friedenfels 16, et. I.

Seful siguranței: Strada Schevis 6, parter.

Comanda Trupelor din Transilvania: Strada Reissenleis, liceul de stat.

Comanda teritorială, Secția Organizării 6-7: Strada Ciznădiei 4, et. I.

Gazeta Oficială: Strada Ciznădiei 4, et. II.

Contabilitatea Consiliului dirigent: Strada Schevis 6, parter.

Secretarii p. culte și inst. publică: Strada Poplăci 7 et. I.

Biroul Presei: Strada Schevis 6, parter.

Secretarul p. interne: Str. Schevis 6, et. I.

Res. armată și siguranță publică, biroul de informații: Strada Honterus 17.

Biblioteca

(Reuniunea românească de agricultură din com. Sibiu)

Nr. 1.	Tineretă vitejor, de E. Brote	K - 24
2.	Trifoiul, de Eugen Brote	• - 24
3.	Prăzdina pomilor, de Dem. Comşa	• - 24
4.	Legea veterinară, de inv. Mustean	• - 80
5.	Inscripțile de credit (Baiffen-ber), de Dr. Aurel Brote	• - 160
6.	Cărțea stupariilor săteni, de Romulus Simu	• - 70
7.	Povete pentru stăpârișe găndacior de Măiu	• - 10
8.	Darea pe vinuri și favorabile (Iosefiniile) ce face legătu-ri în privința ei proprietarilor de vii	• -
9.	Povete pentru apărări im-potrivă găndaciilor, care adre-deste moșurii	• - 10
10.	Secură povătură la stă-părișe goarești de cămp.	• - 10
11.	Cum să îmbătățim orzel de bere	• - 18
12.	Viserul român sau Nossa culanșă a visor, de Nicolae Iosif, Invățător	• - 70
13.	Nutritia animalelor de casă, de Aurel Coșcau, Op. pre-miat. Cu 6 ilustrații în text	• - 150
14.	Cuvinte de îmbărbătare pentru Serbarea pomilor și a paserelor	• - 20
15.	Monilia, o nouă boală a pomilor, de Hermann Kern	• - 10
16.	Dăile Pomăritului, sfaturi întocmite de Astra Hodog	• - 25
17.	Căteva refe lucrări în po-portionare, de către Dr. M. Ion Bucur, medic	• - 30
18.	Nimicirea porcilor de cămp, îndrumări prelucrare după instrucție ministerială	• - 20

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Conlucrarea omului cu Dumnezeu.

Predici

de

Mihai Păcăian,

protopresbiter

și alți preoți din protoperitoratul B.-Comloșului
Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

În „Biblioteca meseriașilor români”

au apărut:

- Nr. 1. A. Kotzebue: Nepotul răsfătat, fărtă în 5 acte (după o traducere a lui Ioan St. Suliciu, pre-lucrată de T. V. Păcăian). — 60
- Nr. 2. L. Nestrey: Prilegii, comedie din viața meseriașilor în două acte, lionalizată de Dr. Seb. Stanca. — 50
- Nr. 3. Carol F. Pfau: Tânărul editor, în dreptura pentru începută și pe treptă cinea veșnic să se ocupe cu editura, trad. de Radu P. Barciu. — 60
- Nr. 4. Ioan Lupu: Bacovina's în-vătătă și umbrelă la înzurat, sau Vîndătul mamei. — 40
- Nr. 5. Iuliu Crișan: Carierea vieții. Partea I. Carierele economice, industriale și comerciale. — 80
- Nr. 6. Victor Tordășianu: Agonisala bănească a Reuniunii sodo-lilor români din Sibiu în timp de 20 ani. Dare de seame. — 120

Se pot cumpăra de la Librăria arhidicezană, Sibiu.

Dacă dorîți să comandați oarecare tipărituri, dacă dorîți să aveți o carte bună, sau dacă aveți nevoie de ceva articole care se jin de librărie, adresați-vă cu toată încrederea la

Tipografia și Librăria Săteanului

din frunza comună românească

1-3 (118)

Săliște (jud. Sibiu)

unde veți fi servit prompt și în condițiile cele mai avantajoase.

Noutăți literare sunt de la cele mai mari case de editură din București.

Editura «Renașterea Română» Sibiu

A apărut

Castelul din Buia Ardeal

Mihai Viteazul

de Sofronie Roșca.

Cu ilustrații.

Prețul 4 coroane.

De vânzare la toate librăriile. (102) 4-6

Editura «Renașterea Română» Sibiu

În editura comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane a apărut :

Istoria bisericească
românilor ardeleniDr. Ioan Lupas
protoopat al Săliștei, membru al Acad. rom.

Aprobata de P. V. Consistoriu Arhidicezan și or. român din Sibiu, pe decizie a domnului din 6 Martie 1918 Nr. 1785 Buc.

Se află de vânzare la Librăria arhidicezană cu 10 coroane plus portostal recomandat I cor.

Redactor responsabil: Matei Voileanu.

Cenzurat prin: Sublocot. V. Bucur.

Editura și tiparul tipografiei arhidicezane.